

VICTOR MORITZ GOLDSCHMIDT

- EN PIONER I NORSK GEOLOGI

Victor Moritz Goldschmidt var mineralog, petrograf og geokjemiker. Han ble født i Zürich i 1888 og kom noen år senere til Norge. I 1911 utkom hans store arbeid og doktoravhandling, "Die Kontaktmetamorphose im Kristianiagebiet". Dette gjorde ham plutselig berømt.

Med utgangspunkt i en liten kontaktforekomst ved Årvoll i Oslo og studier av liknende forekomster i Oslofeltet, bidro hans arbeider til den grunnleggende forståelse av de geokjemiske prosesser som skaper mineraler og bergarter.

Goldschmidt's arbeid om kontaktmetamorfosen har ved siden av Brøgger's avhandling om mineralene i Langesundsfjordområdet og Barth's senere petrografiske studier fra Oslofeltet gjort dette området til ett av de geologisk mest interessante i verden. For Goldschmidt var avhandlingen starten på et livslangt arbeid viet til geokjemiske studier.



Victor Moritz Goldschmidt

Goldschmidt begynte på "Geologische-petrographische Studien im Hochgebirge des südlichen Norwegens" i 1912. Verket kom ut som 4 bind i 1920. I mellomtida (1914) ble han professor i krystallografi, mineralogi og petrografi ved Universitetet i Oslo. Hans hovedarbeid er "Geochemische Verteilungsgesetze der Elemente" (1923-1938), som regnes for å være et av de betydeligste verk i norsk vitenskap. Med umiddelbar innsikt så Goldschmidt betydningen av krystallstruktur-forskningen for geokjemien. Hans interesse for krystallografi resulterte også i et stort atlas med krystalltegninger ("Atlas der Kristallforme"). Dette er fortsatt et av de viktigste referanseverk for profesjonelle og amatører.

I 1929 ble Goldschmidt professor i Göttingen, men flyttet i 1935 tilbake til Oslo. Han ble utnevnt til æresdoktor ved universitetene i Freiburg im Breisgau og Utrecht. Goldschmidt arbeidet med utnyttelsen av norske råstoffer og var formann i Statens råstoffkomité. Under 2. verdenskrig satt han arrestert en tid, men kom senere til Storbritannia via Sverige. Her arbeidet han med oppdrag for den norske og britiske regjering. I 1946 var han tilbake i Norge. Før Goldschmidt fikk ferdig verket "Geochemistry" døde han (1947). Verket ble allikevel redigert i England og utgitt etter hans død i 1954.

Kirsten M. Solberg